

Canlı Marksizm Völger Marksizme Karşı – Cansız Reformizm Değil, Özgürleştirici Devrim

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki makalesi 18 Ekim 2021 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz: [Living Marxism vs. Vulgarized Marxism Liberating Revolution, Not Lifeless Reformism | revcom.us](https://revcom.us)

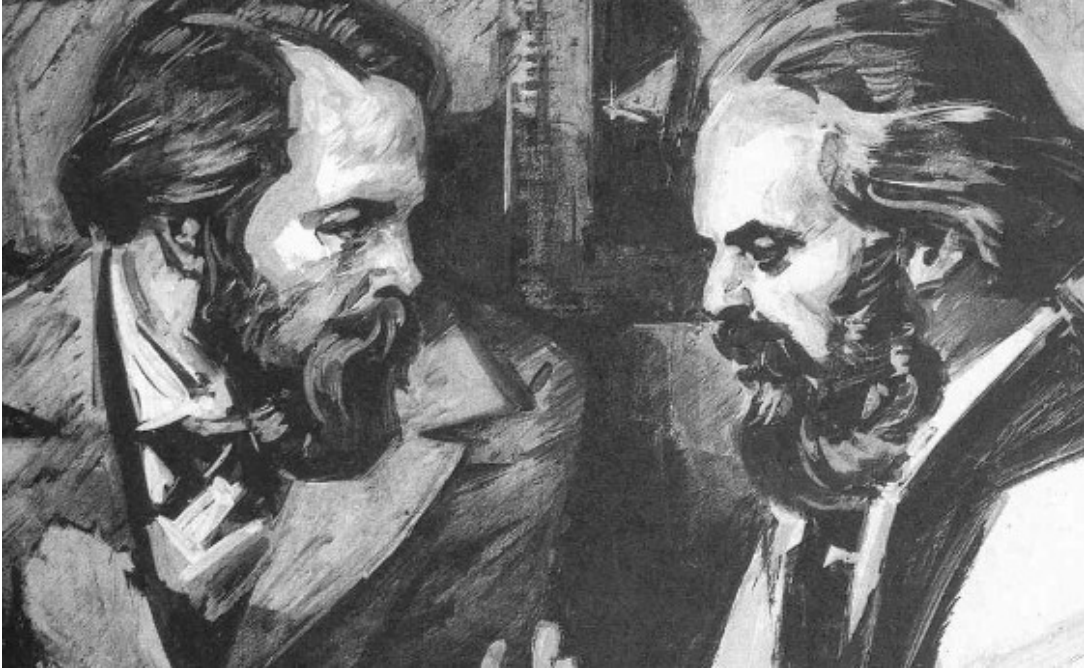
Belirli siyasi eğilimlerde -“uyanık”, “ilerici” ve genel olarak “solda” olanlar da dahil- şu yaygın bir nakarattır:

“Marksizm yalnızca sınıflarla ilgilenir, beyaz üstünlüğü ve erkek üstünlüğünden bahsetmez veya bunun için bir çözümü yoktur.”

Bu düpedüz bir sahtekârlık değilse bile, aslında büyük bir cehaletin ifadesidir. Marx'ın zamanından günümüze gelişimi içindeki Marksizm, bir bütün olarak gerçekliğe ve özellikle de insan ilişkilerinin her boyutunda her tür sömürü ve baskıdan kurtulmayı hedefleyen dünyanın dönüşümüne dair en kapsamlı yaklaşım olmuştur ve bugün de öyledir.

Şimdi denilebilir ki, bu konudaki bilgisizlik ve kafa karışıklığı bir dereceye kadar “Marksizm” adına konuşanların aslında dar ve küçük reformistler olmasından kaynaklanmaktadır. Bunlar gerçek Marksizmin bilimsel ve kapsamlı devrimci teorisini kaba bir “ekonomizm” ve sendikacılık anlamına gelen bir şeye indirgeyenlerdir (“Ekonomizm”, sömürülen işçi sınıfının mücadelesini ekonomik meselelere indirger ve özellikle işçi sınıfının sömürülme

durumunu, daha yüksek ücretler ve sosyal haklar vb. için yükseltile taleplerle iyileştirme çabasına indirger. Bu “ekonomizmin” bazı versiyonlarında, bu yaklaşımın işçi sınıfını en nihayetinde sosyalizm için savaşa kazanmanın en iyi veya biricik yolu olduğu iddia edilir, “ekonomistler” bu şekilde düşünürler)

İşçilerin pankartlarına “Adil bir iş günü için adil bir ücret” değil, bunun yerine “ücret sisteminin kaldırılması” -başka bir deyişle kapitalist sömürü sisteminin ortadan kaldırılması- yazmaları gerektiğinde ısrar eden kişi (işbirliği yaptığı ve komünist hareketin kurucu ortağı olan Friedrich Engels ile birlikte) Marx’tır.

Bu aslında Marksizmin kaba bir çarpıtmasıdır. Ne de olsa işçilerin pankartlarına “Adil bir iş günü için adil bir ücret” değil, bunun yerine “ücret sisteminin kaldırılması” -başka bir deyişle kapitalist sömürü sisteminin ortadan kaldırılması- yazmaları gerektiğinde ısrar eden kişi (işbirliği yaptığı ve komünist hareketin kurucu ortağı olan Friedrich Engels ile birlikte) Marx’tır.

Dahası Marx, “4 Bütünler” olarak bilinen bir formülasyonda,

komünist devrimin temel amacını ve hedefini çok kapsamlı ve aynı zamanda konsantre bir şekilde ortaya koymuştur. Bütün sınıfsal ayrımların, bu sınıfsal ayrımların dayandığı bütün üretim ilişkilerinin, bu üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin ve bu toplumsal ilişkilere tekabül eden bütün fikirlerin devrimcileştirilmesinin amaçlandığını söylemiştir. Diğer şeylerin yanı sıra, azınlık milliyetlerine ve kadınlara yönelik baskının ortadan kaldırılmasını da içerdiğini vurgulamak için “toplumsal ilişkiler”in burada özellikle altını çizdim. Ayrıca Engels, *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni* isimli uzun bir çalışma kaleme almıştır ki, bu kitap kadına yönelik baskının tarihsel temelini, gelişimini ve bu baskıyı ortadan kaldırmanın yolunu kapsamlı bir şekilde anlatan ufuk açıcı bir eserdir.

Lenin ve Marksizm’in Daha Fazla Gelişimi

Elbette bilimsel bir yöntem ve yaklaşım olarak Marksizm gelişmeye devam etmelidir ve etmeye de devam etmiştir. Marx ve Engels’ten sonra, komünizm bilimini daha da geliştiren kişi Lenin’di (Kendisi dünyanın ilk sosyalist devleti olarak Sovyetler Birliği’ni kuran 1917 Rus Devrimi’nin önderidir). Bunun kritik bir boyutu olarak Lenin, *Ne Yapmalı?* isimli eserinde ekonomizme karşı güçlü bir polemik başlatmıştır. Sömürülen işçi sınıfının (proletaryanın) kendi yakın koşullarının ve deneyimlerinin dar alanı içinde asla devrimci ve komünist bilinç kazanamayacağını vurgulayarak, bu bilincin proletaryaya, komünizm bilimine dayanan örgütlü bir öncü güç tarafından getirilmesi gerektiği ortaya konmuştur. Ve ihtiyaç duyulan devrimin proletaryanın temel çıkarlarına dayalı olduğunu açıklığa kavuşturmak ve yalnızca proletaryanın sömürülmesini değil, toplumdaki tüm baskıcı ilişkileri ortadan kaldırmak ve kökünden sökmek doğrultusunda bu komünist bilinci geliştirmek için kapitalist-emperyalist sistemin temel işleyişini, bunun farklı sınıf ve toplumsal güçleri nasıl etkilediğini ve bunlara nasıl tepki verdiğini anlamak gerektiğini vurgulamıştır (Bu, Marx’ın proletaryanın kendisini

ancak tüm insanlığı özgürleştirerek özgürleştirebileceğine ilişkin ünlü ifadesinin ayrıntılı bir açıklamasıdır)

Lenin ayrıca, yeni sosyalist bir toplum kurmanın, kapitalist sisteme hizmet etmiş olan mevcut devlet mekanizmasını ele geçirerek gerçekleştirilemeyeceğine dair Marx'ın önemli görüşünü teorik olarak daha da geliştirmiştir; bunun yerine bu devlet mekanizmasını parçalamak ve yeni bir devlet iktidarı kurmak gerekmektedir. Ve elbette Lenin, Rusya'daki devrimin tam da bunu yapmasına öncülük etmiştir. Lenin aynı zamanda kapitalizmin dünya çapında bir sömürü sistemi, kapitalizm-emperyalizm sistemi olarak gelişimini analiz etmiş ve yabancı emperyalist güçlerin sömürge egemenliği altındaki dünyanın geniş bölgelerindeki devrimlerin önemini vurgulamıştır.

Mao Zedong – Komünizmin Gelişiminde Bir Başka Sıçrama

Komünist teoride yeni bir sıçramayı getiren kişi 1920'lerin sonundan başlayarak birkaç on yıl boyunca Çin devrimine önderlik etme sürecini devam ettirmiş Mao Zedong'tur. Mao özellikle Çin gibi “yarı-sömürge” (bir dizi çatışan emperyalist gücün egemenliğine) tabi olan ve “yarı-feodal” şeklinde karakterize olan (özellikle şehirlerde gelişen kapitalist ilişkilerin yanı sıra, yüz milyonlarca köylünün toprak sahipleri tarafından acımasızca sömürüldüğü ilişkilerin bulunduğu) bir ülkede devrim yapma stratejisini geliştirmişti.

1960'ların ortasından 1976'ya kadar on yıldan fazla bir sürede gerçekleşen ve yüz milyonlarca insanı toplumun yönü üzerindeki mücadeleye dahil eden Çin'deki Kültür Devrimi, bu teorinin ve sosyalist

*toplumda devrimi
sürdürme stratejisinin
somut tezahürü ve
kitleesel bir
ifadesiydi.*

Mao, komünistlerin kendi ülkelerindeki fiili koşulları (genel olarak dünya durumu bağlamında) somut olarak analiz etmelerinin ve bu koşullar temelinde ilerlemelerinin önemli olduğunu vurgulamış olsa bile, koşulların Çin'dekine benzer olduğu yerler açısından, Üçüncü Dünya'daki (Latin Amerika, Afrika, Orta Doğu ve Asya) çok sayıda ülke için devrim için bu stratejik yaklaşım önemli bir role sahipti. Ve dikkate değerdir ki, 1960'ların güçlü yükselişi sırasında Mao, ABD'deki Siyahilerin mücadelesini destekleyen iki bildiri yayınlamıştır; aynı zamanda bunun bir bütün olarak kapitalist sistemi devirme mücadelesiyle çok önemli ilişkisini vurgulamıştır.

Bunun da ötesinde, Çin'deki bu devrimin zaferinden sonra (1949'da), Mao komünist teoride tarihi ilerlemeler kaydetmeye devam etmiştir. Kendisine "sosyalist" demeye devam etmesine rağmen, 1950'lerin ortalarında fiilen kapitalizmin restore edildiği Sovyetler Birliği deneyimini özetleyen Mao, aynı türden bir karşı-devrimin büyüyen tehlikesinin bulunduğu Çin'deki deneyimin yanı sıra, sosyalist toplumda devrimi sürdürme teorisini ve stratejisini geliştirmiştir. Bunu yaparken Mao, komünist harekette daha önce anlaşılanların ötesinde sosyalist toplumun kendi içindeki çelişkilerin (aynı zamanda emperyalist ve diğer gerici devletlerin varlığı, etkisi ve eylemlerinin) uzun bir süre boyunca kapitalizmi yeniden kurmaya çalışacak güçlere yol açmaya devam edeceğini analiz etmiştir, Mao ayrıca, öncü komünist parti sosyalist toplumda lider güç olduğu için kapitalist restorasyonun en yoğun ve kuvvetli güçlerinin partinin kendi içinde, özellikle de en yüksek seviyelerinde olduğunu analiz etti. Mao bunları "kapitalist yolu tutan yetki sahibi kişiler" olarak tanımladı.

1960'ların ortasından 1976'ya kadar on yıldan fazla bir sürede gerçekleşen ve yüz milyonlarca insanı toplumun yönü üzerindeki mücadeleye dahil eden Çin'deki Kültür Devrimi, bu teorinin ve sosyalist toplumda devrimi sürdürme stratejisinin somut tezahürü ve kitlesel bir ifadesiydi.

Mao'nun 1976'daki ölümünden sonra "kapitalist yolu tutan yetki sahibi kişilerin" iktidarı ele geçirmeleri, bu kapitalist darbeye direnen devrimci güçleri şiddetle bastırmayı başarmaları ve Çin'i güçlü bir sosyalist devlet ve dünyada devrim için bir güç olarak değil, fakat giderek daha güçlü bir kapitalist-emperyalist devlet olarak ortaya çıkmasıyla sonuçlanan kapitalist restorasyon yoluna sokmaları yüzleşmek zorunda olunan trajik bir gerçektir. Bu yaşananlar, acı bir ironi olarak Mao'nun sosyalist toplumda kapitalist restorasyon tehlikesine ilişkin analizini doğrulamıştır.

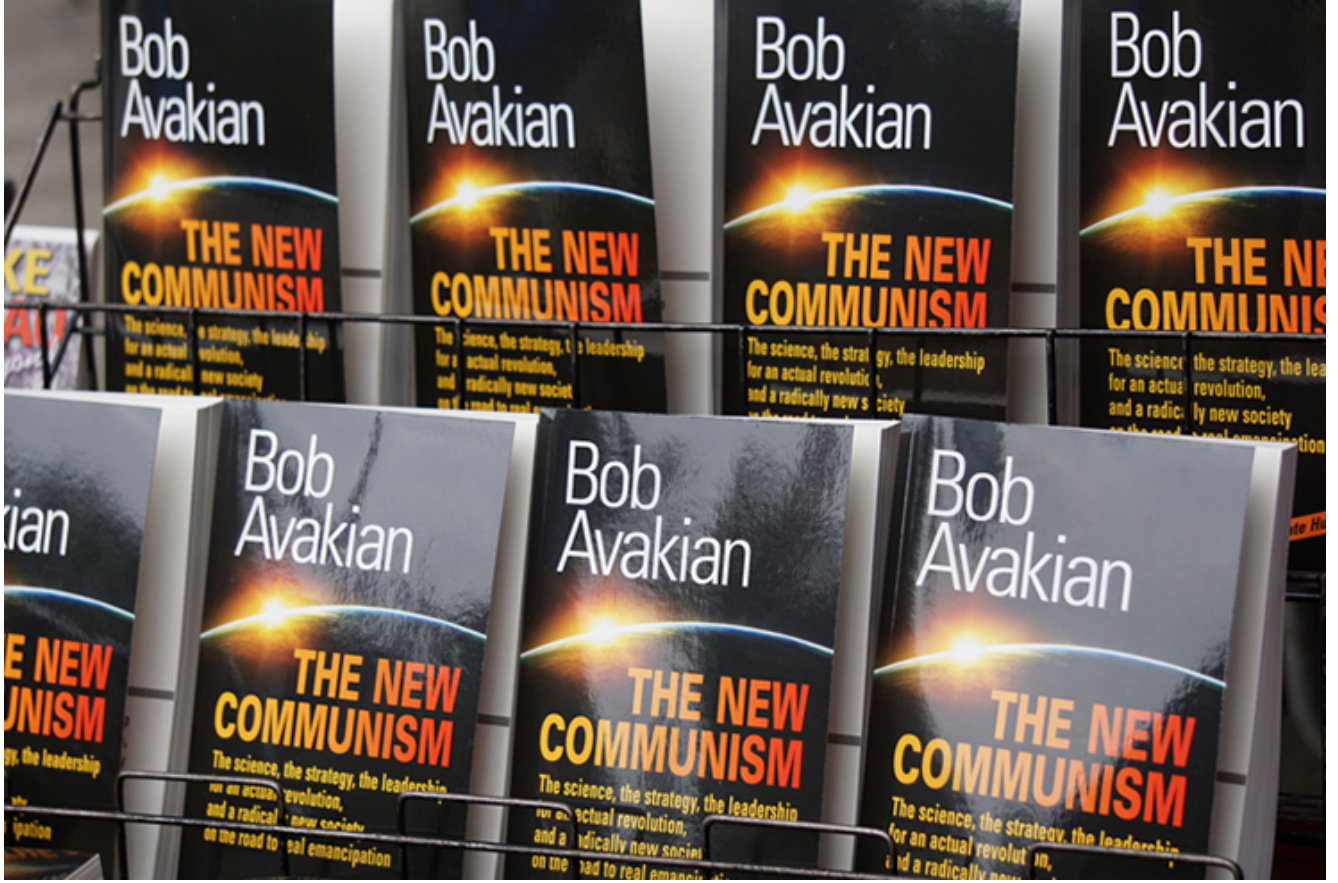
Ancak genel olarak Marksizm'de olduğu gibi, Mao'nun yönelimi ve katkıları sadece siyaset alanında (hatta siyaseti en geniş anlamıyla düşünsek bile) değildi. Marksizmin fizik ve genel olarak bilim ve sanat alanlarını -aslında genel olarak insan varlığının ve gerçekliğin her boyutunu- *kucakladığı* ancak onların yerini almadığı şeklindeki bu kavrayışlı ifadeyi yazan Mao'dur.

Yeni Komünizm – Daha İleri Bir Atılım

Çin'de devrimin tersine çevrilmesi ve kapitalizmin restorasyonu ile (1871'de Fransa'da kısa ömürlü Paris Komünü ile başlayan) komünist devrimin ilk aşaması sona erdi. Her yerdeki komünistler, Çin'deki darbeye gerçekte neler olduğunu -kapitalizmin restore edilmesini ve bunun neden olduğunu- bilimsel olarak analiz etme zorunluluğuyla karşı karşıya kaldılar. 1976'nın sonlarında, bu darbeden hemen sonra başlayarak kendimi bu mücadeleye adadım. Ve bu analizden yola çıkarak, komünist hareketin ve onun ortaya çıkardığı sosyalist toplumların, önce Sovyetler Birliği'nde, sonra Çin'de yaşadığı tarihsel deneyimin daha derin bir bilimsel özetini yapmaya

koyuldum. Birkaç on yıl boyunca, bu deneyimin esas olarak olumlu yönünü belirlemek ve desteklemek, aynı zamanda bazen çok ciddi ama genel olarak tali olan olumsuz yönünü eleştirel bir şekilde incelemek -ve geniş bir insan tecrübesi yelpazesinden yararlanmak şeklinde yürüttüğüm bu çalışmanın sonucu, komünizmin daha ileri ve yeni bir sentezinin geliştirilmesi oldu: *Yeni Komünizm*

ATILIMLAR [BREAKTHROUGHS] – Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizmle Daha İleri Bir Atılım. Temel Bir Özet (ve daha da kapsamlı olarak *Yeni Komünizm* kitabında), yeni komünizmin nasıl geçmiş komünist teorinin “bir devamı olduğunu, fakat aynı zamanda ve bazı önemli yönlerden daha önce geliştirildiği şekliyle komünist teoriden bir kopuşu ve niteliksel bir sıçramayı temsil ettiğini” uzun uzadıya tartıştım. Bunun belirleyici boyutları olarak, dikkatleri Marx'ın “4 Bütünler” üzerine özlü ifadesine odaklamakla birlikte, yeni komünizm, komünist devrimin vazgeçilmez unsurları ve kuvvetli itici güçleri olarak kadınların kurtuluşunun yanı sıra, siyahi halkın ve diğer ezilen halkların (genel olarak beyaz olmayan halklar olarak anılır) kurtuluşu için verilen mücadelenin önemini analiz eder ve buna büyük önem verir. Yeni komünizm, “devrimci mücadelenin ilerlemesine ve komünizmin nihai hedefine dünya çapında temel öncelik” verme yönelimi ile enternasyonalist bir temelde ilerlemenin önemi anlayışını da güçlendirmiştir. (2)

Yeni Komünizm, bugün gelinen noktaya kadarki gelişme süresi boyunca komünizmin kendi bünyesinde mevcut olagelmış ciddi ehemmiyette bir çelişkinin, esas itibariyle bilimsel olan metodu ve yaklaşımı ile buna ters düşen tarafları arasındaki çelişkinin nitel bir çözömlenmesini temsil eder ve buna somutluk kazandırır.

Özellikle böylesi güçlü bir ölkede devrim yapma sorununa yeni komünizmi uygulayarak bu devrim için temel bir stratejik yaklaşım geliştirdim ve aynı zamanda *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa'da* (3) kökten yeni ve özgürleştirici bir toplum için kapsamlı bir vizyon ve somut bir plan hazırladım. *ATILIMLAR* içinde yazdığım gibi, "yeni komünizm gelişimi devam eden bir çalışmadır ve önemli bir kısmı, Marx'ın tarihi atılımı ile başlayan komünist devrimin ilk büyük dalgasından başlayarak, daha önce gelenlerden öğrenmeye ve bunu daha da sentezlemeye devam etmektedir." (4)

Son olarak, yeni komünizmin en temel ve can alıcı unsurlarından biri, komünist hareketten "amaçlar araçları

haklı çıkarır” (hedef şuyse her türlü araç meşru veya haklı gösterilebilir) şeklindeki zehirli düşüncenin kökünü kazımak için verdiğim kararlı mücadeledir. Bununla birlikte komünist devrimin amaç ve hedefinin intikam (“sondakılar baş, baştakiler son olacak” anlayışı) olmadığını, ama bunun yerine insanların “baştakiler ve sondakiler” olarak bölündükleri tüm durumların ortadan kaldırılmasıyla insanlığın kurtuluşu olduğunu vurguladım.

Tüm bunların altında yatan ve bununla giden yeni komünizm;

bugün geline nokta kadarki gelişme süresi boyunca komünizmin kendi bünyesinde mevcut olagelmiş ciddi ehemmiyette bir çelişkinin, esas itibariyle bilimsel olan metodu ve yaklaşımı ile buna ters düşen tarafları arasındaki çelişkinin nitel bir çözümlenmesini temsil eder ve buna somutluk kazandırır.

Yeni sentezde en temel ve esasa ait olan şey, komünizmin bilimsel bir metot ve yaklaşım olarak daha da geliştirilmesi ve sentezidir, ve bu bilimsel metot ve yaklaşımın genel olarak realiteye, özel olarak da, bütün sömürü ve baskı düzenlerini ve ilişkilerini alaşağı etme ve kökünden söküp ortadan kaldırmaya ve komünist bir dünyaya doğru ilerleme amacıyla yürütülen devrimci mücadeleye daha tutarlı uygulanmasıdır. Bu metot ve yaklaşım, yeni sentezin bütün temel öğelerinin ve esas unsurlarının özünde yatar ve onların vasıflarını belirler. (5)

Bütün bunlardan açıkça görülebilir ki, komünizmin (devam eden gelişimi içinde Marksizmin) yalnızca sınıflarla ilgilendiğini, ve baskının diğer önemli boyutları ve bu baskıdan kurtulma mücadelesi ile ilgilenmezken basitçe şeyleri “sınıfa karşı sınıf” olarak ortaya koyduğunu iddia etmek, en kaba türden bir çarpıtmadır. Bir kez daha belirtmek gerekirse, Marksizm, Marx’ın zamanından günümüze gelişimi içinde, bir bütün olarak gerçekliğe ve özellikle insan ilişkilerinin her boyutunda her türlü sömürü ve baskıdan kurtulmayı hedefleyen dünyanın

dönüşümüne dair en kapsamlı yaklaşım olmuştur ve bugün de öyledir.

Dipnotlar:

1)İlgili kaynaklar için bkz: [Breakthroughs \[Atılımlar\]: Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#) ayrıca bkz: [Yeni Komünizm | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

2)Kaynak için bkz: [Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa \(Tasarı Önerisi\) | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

3)Bu ülkede -dünya çapında komünizmi hedefleyen devrimci mücadelenin önemli bir parçası olarak- devrime stratejik yaklaşım Bob Avakian'ın 2018 yılındaki *Neden Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçekten Devrim Yapabiliriz* konuşması da dahil olmak üzere birçok çalışmasında ortaya konmuştur (video ve bu konuşmanın metni revcom.us adresinde mevcuttur)

4)Kaynak için bkz: [Breakthroughs \[Atılımlar\]: Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

5)Kaynak için bkz: [Devrimci Komünist Parti ABD Merkez Komitesi'nin 6 Resmi Kararı | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)